

Skandinaviens Stjerne.

Organ for de Sidste-Dages Bellige.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nr. 8.

Den 15de Januar 1887.

36te Aargang.

Relikvidhyrkelsen, Pilgrimsfærdene og Korstogene.

Medens den kristne Kirke i Slutningen af det sjette Aarhundrede var nedfunken i Laster og Uvidenhed, var der forstjellige Ting, som bidroge til, at Menneskenes Tanker og Ideer atter tildeels hævede sig, og disse Begivenheder, som foraarstagede dette, viser tydelig Forsynets styrende Haand.

Der var paa denne Tid ingen trykte Bøger, og den eneste Maade, hvorpaa Religion blev lært til Almuen, var ved Hjælp af de Billeder og Figurer, som fandtes i Kirkerne, tilfammen med Præsternes Forklaringer derover. Ved denne objektive Læremaade blev megen nyttig Lærdom givet. De vigtigste Begivenheder i vor Frelseres Liv bleve saaledes stildrede for Folket, og endstjøndt de ikke tilfulde forstode hans Missions Storhed, lærte de dog noget af hans Historie, deres Pligter mod hverandre og deres egen Fremtids Skæbne.

Saaledes opstod der en Ærbødighed i deres Sind for selve Billedet af ham, og denne Ærefrygt udvidede sig, indtil den indbefattede de Steder, hvor de store

Begivenheder i Frelserens Liv indtraf, saasom hans Fødsel, Død og Opstandelse.

Efter som Hengivenheden for Kristi Person tiltog, vovede ogsaa Ærbødigheden for ethvert Sted, som han havde besøgt og for ethvert Minde, som han havde efterladt sig. Dette Nøre en Gang begyndt blev snart uimodstaaeligt. Enhver Begivenhed i Frelserens Liv var i Tankerne nøje forbunden med Stedet, hvor den skete, og Millioner af Mennesker troede, at Synet af disse Steder bragte dem nærmere til Himmelen. Den Gule, hvori Frelseren sagdes at være født, og hvor de vise Mænd fra Østen lagde deres Gaver af Guld og Myrrha for ham, Bjærgtet, hvorfra han udtalte Betsignelsen over de Sagtmødige, de Barmhjærtige og de Rene af Hjertet, kort sagt, ethvert Sted vedrørende hans Liv, Død og Opstandelse fremkaldte Følelser af den mest begejstrede Ærefrygt. Disse Følelser bleve storligen forøgede ved et Nygte om at Korset, paa hvilket Frelseren døde, var bleven funden og ligeledes de to, paa hvilke de to Nøvere bleve korsfæstede.

De prægtige Kirker, som Kejsers Konstantin og hans Moder Helene lod bygge i Bethlehem, over Stedet, hvor det antoges, at vor Frelser blev født, og over hans Grav i Jerusalem, bleve for de Kristne, hvad Mohammeds Grav i Medina siden blev for hans Tilhængere.

Syndernes Forlabelse og evig Belønning i den tilkommende Verden vare de Betsignelser, der lovedes den trætte Pilgrim, naar han blot kunde betræde Judæas hellige Jordbund, bade i Jordans Flod, synge sin stille Lovsang i Bethlehems Hule, spadserere i Gethsemanes styggefulde Have og knæle i Erøbdighed ved Frelserens Grav.

Det var derfor intet Under, at et Hundrede Tusinde Pilgrimme aarligen vandrede over Lille-Asiens Sletter til Jerusalem.

De romerske Paver havde paa Grund af den Tid's Uvidenhed opbygget et vidt udbredt System af Overtro. De besadde næsten fuldstændig Herredømme over den utallige Sværm af Mennesker, der beboede Nord- og Midteuropa. Selv Konger og Kejsere betalte dem Tribut, og mægtige Herskere vovede ikke at nægte dem Lydighed. Som et Exempel herpaa kan nævnes Henrik den Tjerde af Tyskland som fordi han havde paadraget sig Pave Gregor den Syvendes Villie, under Trusel af at miste sin Krone, nødtes til at staa som en Bødsfærdig foran Pavens Port i tre kolde Vinterdage, bedende om Tilgivelse og Fred af den ubøjselige Pave.

Det er ikke underligt at Paverne, som saa længe havde anvendt menneskelig Overtro som et Middel til at berige sig, saa i denne voksende Higen efter Relikvidyrkelse en Lejlighed til at forøge deres egen Magt og den romerske Kirkes Indtægter. En Forstaaelse blev derfor indgaaet med Munkene i Palæstina, og

en uhyre Mængde Relikvier bleve forfærdigede for Handelen.

En saadan Tilstaaelse viser, hvor vidt Mennesker ville gaa i deres Begejstring og Overtro, naar de ere overladte til sig selv og ere uden den Helliglands Besledning.

Pavernes og deres Underordnedes Forbrydelser og moralske Fordærvelse havde tilintetgjort Mængdens Tillid. De oprigtige Religiøse betragtede som en naturlig Følge enhver Ting med Andagt og Erøbdighed, som gjentaldte Erindringen om de Gode og Ædle, som en Gang levede paa Jorden.

Aldrig saasnart havde denne vilde Begejstring for Relikvier faaet godt Tag i Folket, sørend ethvert Kloster i Nærheden af Jerusalem oprettede en Handel for en eller anden speciel Relikvi. Munkene i Bethlehem solgte Tusinder af Pund af halvraadne Klude, af hvilke hver Bjalt foregaves at være en Levning af Jesubarnets Svøb. Munkene, som bevogtede Jesu Grav eller den, der blev anset for at være det, solgte i hundretusindvis af smaa Stykker Sten, som de fortalte vare afhugne fra den Grav, i hvilken Jesus havde ligget. Det synes ikke at have foranlediget nogen Tvivl hos disse begejstrede Pilgrimme, at Graven ikke udviste mindste Tegns paa, at noget var bleven afhugget deraf.

Munkene, som beboede Klostrene paa Jordans Bred, kunde vise i det Mindste tyve Steder, af hvilke hvert sagdes at være Stedet, hvor Jesus blev døbt, og ethvert Kloster var i Besiddelse af en Mængde Smaastene, hvilke Munkene foregav at have været berørte af hans Fødder. Ikke mindre end syv Klostre gjorde Krav paa at besidde det sande Kors og Tusinder af Træstykker, hvis samlede Vægt steg op til Mange Ton, bleve solgte til de althroende Pilgrimme.

Ethvert af disse Træstykker sagdes at være et Stykke af det sande Kors. Men det vilde blive en lang og trættende Liste blot at opregne de mange forskellige Gjenstande indbefattet i denne Relikvidyrkelse. For at vi kunne faa en lille Ide om dens Omfang og Forskjellighed, kunne vi nævne de Relikvier som Abbeden Martin samlede for sit Kloster i Elså. Der var iblandt andre Ting „et Stykke af det sande Kors“, en Levning af Jesu barnets Svøb, nogle Stene som Jerserens Fødder havde berørt i Jordans Flod, en Gren af Træet under hvilket han bad i Gethsemane Have, et Stykke af hans Kappe, om hvilken Stridsmændene kastede Lod, en af St. Markus Lænder, syv Haar af Martyren Stefanus, et Laarben af det UÆsel, som Jesus red paa ind i Jerusalem og (jeg blues næsten ved at beskrive en saadan Gudsbespottelse) en Flaske med Mælk af Moder Marias Bryster.“

I Forbindelse med denne Relikvidyrkelse er følgende latterlige Anekdote nedskreven: Det traf sig, at omtrent tredive Pilgrimme fulgtes ad paa deres Tilbagerejse fra Palæstina. Da de en Gang vare blevne trætte, satte de sig ned ved Veskanten og hvilede sig, og da de havde druffet lidt for megen Vin, begyndte de at prale af de mærkværdige Relikvier de havde kjøbt. En paastod, at han besad det Pengestykke, som Peter tog ud af Fiskens Mund (Se Mat. 17, 27.) Men til deres store Forbauselse fandt de, at de alle havde gjort et lignende Indkjøb. Det var tydeligt, at i det Mindste ni og tyve af dem vare blevne bedragne, men efter nogen Raadslagning kom de til det Resultat, at dersom det ikke var Synd for Munkene at bedrage dem, kunde det heller ikke være Synd for dem at bedrage Andre, og sølgelig

fulgte de deres Pengestykker for saa høj en Pris, som det var dem mulig.

En Aarsag, hvorfor Relikvidyrkelse blev saa almindelig, var uden Tvivl Pavernes Opmuntring dertil. Det blev offentlig forkyndt, at Besiddelsen af en Relikvi var et sikkert Middel mod onde Aander, Ulykkestilsælde, Sygdom og kort sagt næsten ethvert Onde som Mennesket kan blive underkastet. Fra denne Overtro opstod denne store Higen efter Relikvier iblandt de Uvidende og Overtroiske og var Kilden, hvorfra store Pengesummer strømmede til Pavenes Statkammer.

For Exempel, en Land af en Apostel var betragtet som værd en 400 Kroner, og med fire Tusind Kroner kunde man næppe kjøbe et Stykke af det sande Kors saa stort som en almindelig Lændstykke. Som en Følge vare disse Priser forskjellige og beroede meget paa Kjøberens Rigdom og Overtro.

Da Jerusalem i Aaret A. D. 637 blev erobret af Saracenerne bleve de Kristne og Pilgrimme behandlet med megen Agtelse. Ikke alene vare de sikre hvad deres Person angik, men de havde Frihed i Udøvelsen af deres Religion og fri Brug af deres Kirker.

Den aarlige Tilstrømning af i det Mindste et Hundrede Tusind Pilgrimme opvækkede Mistanke iblandt den store Mæsse af Mahomedanere, der ikke kunde forstaa Hensigten med denne ualmindelige Rejse, men indsaa Nødvendigheden af at gjøre noget for at formindste den aarlige Tilstrømning af saa store Folkesharer. Følgerne vare, at Volds handlinger bleve udsørte og giengjældte, saa at en Rejse til Jerusalem var forbunden med Farer for hvilke selv den Modigste kunde grue. Pilgrimmenes Fornærmelser vare ledsagede med Forhaanelser og Bespottelser

over de hellige Steder og mod dem, som havde Varetægt over samme.

Alligevel vedblev Pilgrimme i Tusindevis med deres Kejsere, skjønt ofte kun et Hundrede og undertide kun ti vendte tilbage og fortalte om Lidelser og Forsølgelser, som de havde været underkastet.

En brændende Harme over saadan Fremfærd fyldte alle Kristnes Hjærter og denne Harme, lig opdampet Vand, manglede kun en Nabning for lig en Flodstrøm at udgyde sig over de Lande, som vare i Mohammedanernes Besiddelse. Denne Bejlighed kom. Peter af Amiens, som havde været et Djenvidne til Pilgrimmenes raa og barbariske Behandling, opvækkede Europa ved sin begejstrede Beltalenhed til et sandt Raseri.

Skjønt lille og uanseelig af Person var han dog fyldt med en grændseløs, glødende Iver. De Grusomheder, som han fortalte vare blevne udøvede mod Pilgrimme, vare saadannede, som kunde bevæge Mænds Hjærter til deres Ynderste og opvække hans Tilhøreres Harme og Forbitrelse. Hans glødende og uforlignelige Beltalenhed tog Alle med Storm. Hvor som helst han gik flokkede Rige og Fattige, Gamle og Unge, Adel og Almue i Tusindevis omkring den pjaltede og udmagrede Fremmede. Han rejste barhovedet og barfodet og kaldte paa alle Klasser og Stænder at tilbageerobre fra de Bantroende det Land, hvor deres Troe havde sin Oprindelse.

Den Hestighed, som undertiden kvalte hans Røst, blev smittende. Hans Hulken og Graad fremkaldte Taarer og Skrig fra de store Skarer, som fængledes af hans Tale, og som med Begjærighed slugte hjærtestjærende Beskrivelser om Pilgrimme, som Peter fremførte for at stadfæste Sandheden af hvad han forkyndte. Øjeblikkets Begejstring og Op-

hidelse kastede uden Tvivl et tilsyneladende Retfærdigheds Skin over et Foretagende af tvivlsom Moralitet, som senere bidrog til at tilfredsstille Mænds værdste Lidenskaber.

Disse Krige ere bekendte i Historien under Navn af Korstogte, fra det latinske Ord *crux*, et Kors, hvilket Symbol blev malet eller hæftet paa enhvers Bryst eller Skulder, som deltog i dem.

Da Folkemasserne vare tilstrækkeligt ophidsede, gav Pave Urban Foretagendet sit Bisald og lovede Alle, som vilde deltage deri, deres Synders Tilgivelse. Dette lokkede utallige Uslinger til at slutte sig til korstogene. Fanatisme og Hylleri, Lidenskaber og Gribfæthed bevægede Enhver paa en forunderlig Maade til at tragte efter et Formaal, og alt under det hellige, men nu saa frygtelig misbrugte Navn kristelig Iver.

Men Forsynets styrende Haand var alligevel i alt dette. Selv Menneskenes vilde Rasen tjente til at fremme hans Hensigter, og som Udfaldet vil vise, ledte det til Resultater, som under Guds styrende Haand tjente til Menneskeslægtenes Udvikling.

At give en nøjagtig Beskrivelse over Korstogene vilde fylde et helt Bind. Det er nok at sige, at det første Korstog ikke alene intet udrettede, men dets Udfald var uheldigt og bedrøveligt, hvad den Skare af uvidende Pøbel angaar, som Peter af Amiens og den pengeløse Valter anførte. Den lange Strækning, hvor blegede Ben henlaa ved Siden af Vejene, viste hvor forskjelligt et Foretagende det var for en enlig Pilgrim at rejse denne Vej og tilbetle sig Livets Fornødenheder og de Tusinder og Tusinder af Bagabonder, som uden nogen Disciplin drog igjennem Landene og erholdt deres daglige Fornødenheder ved at røve fra og dræbe de værgeløse Bønder, hvor de

kom frem. Dette kaldte de i deres Uvidenhed og Overtro „at stole paa Herrens Forsyn.“

Den første Afdeling af Korsfarerne bestod af 275,000 Mand. Efter disse kom en Skare paa 200,000 Mænd, Kvinder og Børn, i Spidsen for hvilke gik en Gedebuk og en Gaas, i hvilke en eller anden overtroisk Fanatiker havde fortalt dem, at den Hellig Mand havde taget Bolig. Da disse Dyr tilsidst døde, blev deres Billeder malede paa denne Skares Fane.

Der vare i denne Pøbelstare ikke mindste Disciplin, Orden, Sømmelighed eller Urlighed. Næsten drevne fra Forstanden af Støffelse og Hunger, og i deres Uvidenhed indbildende sig, at hver By de kom til var Jerusalem, lagde de Hænder paa og røvede Alt, hvad de i deres Nød kunde gjøre Brug af. Deres Bane var mærket med Røveri, Jld og Blodsudgydelse. Alene i det første Korstog omkom over 500,000 Mennesker. Men efter denne Skare fulgte en bedre organiseret Hær under Gotsfred de Bouillon, Hertug af Lothringen. Han erobrede Jerusalem den 15. Juli 1099. Som man kunde vente fandt et frygteligt Myrderi og Blodbad Sted ved Stadens Indtagelse, hvis Grusomhed overgaar al Beskrivelse.

Hvilken en Forskjel, naar vi sammenligner dette med Jerusalem's Erobring af Araberne under Kalifen Omar, i Aaret 637! Han red ind i Staden ved Siden af Patriarken Sofronius og samtalede med ham om dens Oldtidsminder. Da Tiden for Aftenbøn kom, undflog han sig for at bede i Konstantinkirken, af Hensyn til at hans Efterfølgere kunde ønske at følge hans Eksempel, og saaledes gjøre Kirken ubrugbar for de Kristne; men han knelede i Gaarden udenfor nær ved Indgangen. Hvilken en højhjærtet

Gjerning og hvor fordomsfri viste han sig ikke! Naar vil det frie Amerika lære at opføre sig saaledes?

Men da Jerusalem blev erobret af Korsfarerne, blev smaa Børn dræbte ved at tage dem ved Fødderne og slaa deres Hoveder imod Stennurene, spæde Børn bleve kastede over Murene, Mænd og Kvinder bleve pinte for at nødes til at aabenbare, hvor Skatte vare skjulte, Jøderne bleve drevne ind i deres Synagoge og brændtes der. 70,000 Personer bleve dræbte og Paven's Legat var set at tage Del i denne „Triumf“.

Saaledes var det første Korstogs Bedrifter. Det andet udrettede intet, naar undtages at Tusinder af fredelige Jøder bleve dræbte paa en højst grusom Maade. Det tredie havde heller ingen varige Følger, men et falskt Skin af Glimmer er udbredt over det formedelst Kongen af England, Richard Løvehjertes Bedrifter og Tapperhed, som er blevet optegnede af alle Datidens Historieforfattere. Det var med stor Nøje, at Pave Innocent den 3die formaaede at faa et fjerde Korstog paabegyndt i Aaret 1202. Regjeringen i Benedig forpligtigede sig til at udredde Skibe til at føre Soldaterne til Palæstina, men fyldte af Lyft til Rom og tillige begjærige efter at tilfredsstille deres Had til Biskoppen i Konstantinopel, der herskede nemlig et bittert Had mellem Sidstnævnte og Paven i Rom, drog de til Konstantinopel og spændte deres Kræfter paa at dræbe deres Medkristne. Konstantinopel blev tagen med Storm Aar 1204, og flere Huse bleve brændte den første Nat, end der fandtes i de tre største Stæder i Frankrig. Kirkerne bleve plyndrede, og selv de gamle Kejserses Begravelser bleve aabnede under denne Mængdens vilde Søgen efter Relikvier.

Saaledes fulgte Korstog efter Korstog for mere end et Hundrede og halvtreds-

findstøve Nar, indtil ni Armeer, ialt mere end tre Millioner Mænd bleve tilintetgjorte og deres Ben blegedes paa Lilleasiens Sletter og Høje.

Iblandt alle disse Foretagender for det hellige Lands Erobring var ingen mere vild og fulgt af mere sørgelige Resultater end dem, der gaa under Navn af „Børnekorstogene“. Gesandter fra Rom gjennemstrejffede Vesteuropa og forkyndte at Gud vilde kun give det hellige Land til ustyrbige Børn. Pave Innocent den Tredie hifaldt deres vanvittige Begjæring. „Disse Børn“, sagde han, „bestjæmmer os, som ere ældre, medens de skynde sig til Palæstina, sove vi.“

Nogle faa Ord vil være tilstrækkelige til at berette deres Skjæbne. Hvorledes 20,000 Børn, under Anførsel af en Dreng ved Navn Stephen, lejrede sig i Nærheden af Vendome. I mindre end en Maaned var mere end 10,000 døde eller løbet bort. Da Resten ankom til Marseille, opholdt de sig nær Kysten og ventede paa, at Middelhavet skulde dele sig lig det røde Hav fordem, saa at de kunde gaa tørskoede til Palæstina. To Kjøbmænd tilbød omsider at ville føre dem dertil i Skibe uden Betaling; men ved deres Rejsses Ende befandt de sig ikke i Palæstina, men i Slavemarkerne i Alexandria og Algier.

Et andet lignende Tilfælde fandt Sted, hvor 30,000 Dreng og Piger, ledte af en Dreng ved Navn Nikolas, paatog sig at gaa over Alperne. Resten Halvparten døde af Hunger, Anstrængelse og Udmattelse. 5,000 naaede Genoa og bleve der tilbudte af Senatet at bosætte sig, hvilket Tilbud de modtog. Resten marscherede til Brindisi, satte Sejl for Palæstina og bleve aldrig hørte fra siden.

Disse Korstog som i sig selv vare værdiløse og aldeles unyttige i det Øjemed at oprette og vedligeholde en vedvarende

Regjering i Palæstina eller andensteds, bleve Midler i Forsynels Haand til at paavirke Europas Nationer paa en Maade, som Korstogenes Ophavsmænd mindst tænkte paa.

Deres Følger vare mange og forskjellige. En var, at de drog bort mange af de krigslystne og uregjerlige Indbyggere og gav Europas vestlige Riger en Hvile, under hvilken Lærdom, Vidensfaber og almindelig Dplysning gjorde store Fremstrid blandt Folket, og mange Stæder og Smaa provinser hævede sig fra Ringhed og Ubetydelighed til Anseelse og Magt.

En anden Følge var den forstjellige Anstuelse hvormed Korstfarerne lærte at betragte Mohammedanerne. Hvilken Overrastelse ventede ikke disse religiøse Barbarer — thi saadanne vare de i Virkeligheden — naar de for første Gang bestuede Konstantinopels Pragt i denne Stads mest glimrende Periode! Hvilken Forstjæl var der ikke paa denne Stad og deres egne usle Hjem; og naar de kom længere frem i Lille-Asien, som den Gang var Verdens Have, saa de velbyrkede Marker, Frugthaver, Vingaaerde, Palladser og Skoler, Frugterne af et Tusinde Aars Civilisation! Hvor forstjelligt fandt de ikke disse Saracener at være, fra de blodtørstige Umennester, som de vare blevne lærte at anse dem for, men som de fandt at være tapre, barmhjærtige og retfærdige.

Da den engelske Konge, Richard Løvehjærte, laa syg i sit Telt af en brændende Feber, kom Kameler til hans Lejr ladede med Sne fra Bjærgene i Libanon til at lindre hans Lidelser. Det var en Gave fra hans Fjende, den store Moham-medan Saladin — en tapper Soldats Tribut til en anden. Men da Richard rejste tilbage til England, blev han lumskelig tagen tilfange af en kristen Prins, som skulde have ydet ham sin Bistand.

Dette var uden Tvivl kun et iblandt mange lignende Tilfælde. Enhver Korsfarer maa have set Forskjellen imellem det, som de ventede at se og det, som de i Virkeligheden fandt. De saa Mod, Tapperhed, Ridderlighed, Dannelse og religiøs Tolerantis langt større end deres egen. Da Korsfarerne kom tilbage til deres egne Lande, bragte de Erindringer om denne Kultur med sig og et Ønske for en højere Dannelse end den, under hvilken de vare opbrugne. Derfor begyndte Europa strax efter Korsstøtterne at blomstre i Kunster og Videnskaber. De

forlode deres Hjem i det Øjemed at overvinde ja at udrydde deres Fjender, men ved Samkvem med dem havde de i visse Ting lært „en bedre Vej“. Koranens Ord indskrevne paa Saladins Banner: „Der er ingen Overvinder uden Gud!“ ere sande. Ligesaa sande ere Profetens Esras Ord, som han nedskrev ved Bredden af Babylons Floder over treogtyve Hundrede Aar siden: „Men Sandheden, den vedvarer og er altid stærk, den lever og overvinder for evigt.“

Er Livet værdt at leve?

Vel næppe Mange have opnaaet en modnere Alder uden at have gjort sig selv det Spørgsmaal: „Er Livet værdt at leve?“ Vist er det, at man oplever Perioder af Tvivl og Træthed. Naar den trætte Sjæl stuer tilbage paa de suundne Aar og saa fremad til Fremtidens mange Storme og sørgmodigt spørger: „Hvad er Hensigten, hvad er Maalet, hvad bliver Lønnen og hvad have vi lært ved at gjenemgaa disse Livskampe, ved vore forsvundne Glæder, vore fejlslagne Forhaabninger og de brudte Løfter?“ Selv den stærkeste Tro vil vakle, det mest uforsørgede Mod vil nedslaaet paa Livets Vandring.

Vore største Sangere have berørt de vemodigste Strænge. Vore viseste Tænkere have ytret nedslaaende Ord. Sagde ikke den Viseste af de Vise: „Forsængelighed, Forsængelighed, Alt er Forsængelighed.“ Og Salomon havde smagt Livet i alle dets Skikkelser. Han havde smagt dets Glæder og Besvær, dets Pomp, dets Forsængelighed og al jordisk Herlighed. Han havde Niddom og Kundskab; han havde leet og sværmet, og han sagde: „Forsængelighed, Forsængelighed!“

Er da Sorg et Bevis paa Visdom eller et Tegn paa aandelig Svækkelse? „Dort Liv er sammenvævet af saa mange forskellige Tråde, baade gode og onde,“ siger en af Verdens største Filosofer, og Naturen bekræfter hans Ord; thi Principet om Sorg viser sig i alle dens Værker: I de herlige Solopgange og mørke Stormstyer; de skummende Bølger, der muntert slaar mod hverandre; deause, højtidelige Skove; de blomstermykkede Sommer og bladløse Efteraar; af hele Naturens evige omflittende Lumer lære vi, at Sorg og Glæde have hver sin Plads i den store Skabningsplan.

Maaste Livet ikke vilde være fuldkomment, i det mindste kan intet Menneske opnaa sit mest ophøjede Stade uden Sorgens vensende Haand. Ligesom godt Jern tiltager i Styrke under Hammerens Slag, saaledes forbedres den ædle Sjæl ved Lidelser. Kun den, der selv har lidt, kan sympathisere med de Lidende. Naar et godt Menneske har gjenemgaaet Modgang, Fattigdom, Sygdom, Forsølgelse og Tabet af de kjæreste, han ejer, da og først da, er han et lutret og modent Menneske.

Skandinaviens Stjerne.

Den 15de Januar.

Brevvevling mellem Præsident John Taylor og G. T. Curtis.

Hr. George Tidnor Curtis, en af Amerikas dygtigste Jurister, har indsendt et langt Brev til den ærede Indenrigsminister L. D. C. Lamar, i de Forenede Stater, der var dateret den 1ste November 1886, som omhandler Regjeringens og Kongressens Behandling af Mormon Folket i Utah. Han fordsømmer med utvetydige Ord den Fremgangsmaade, som anvendes mod Utahs Befolkning. Hr. Curtis indleder sit lange, men interessante Brev med at gjøre Uddrag af et Brev, som var skrevet til ham af Præsident John Taylor. Hr. Curtis figer saaledes:

I Løbet af den forløbne Sommer havde jeg en Anledning til at skrive til Præsident John Taylor, Hovedet for Mormon Kirken. Jeg gjorde ham et Spørgsmaal og bad om Tilladelse til at offentliggjøre hans Svar, dersom jeg fandt det var nødvendigt. Jeg modtog derefter et Brev dateret den 2die August 1886, fra hvilket jeg med hans Tilladelse vil gjøre et Uddrag, som jeg troer er Alles Opmærksomhed værd, som ere beskæftige med at administrere i Regjeringen og i Særdeleshed Indenrigsministeren. De vil forstaa min Herre, at Svaret er givet i Tydelighed og uden noget Dmspøb, og at det er kommen fra En, som er berettiget til at tale Meningen og Følelserne af Mormon Folket i Utah. Han nægter, som man kunde forvente af ham, at de ere troløse mod Regjeringen. Aarsagen, hvorfor jeg gav ham det Spørgsmaal, som han besvarede, var denne, at jeg længe har forudset fra den Aand, som gjør sig gjældende hos Jffe-Mormoner i Utah Territorium og fra den Tilbøjelighed, som findes i Kongressen, at tillade saadanne Stridt, at blive tagne, som de diktere, at Tiden maatte ikke være langt borte, om den ikke allerede var kommen, da Mormonerne vilde blive paatvunget dette Balg, som jeg fremsatte. Det følgende er Hr. Taylors Svar:

„Spørgsmaalet, som De har fremsat, med Hensyn til hvad vi agtede at gjøre, i det Tilfælde vi vare tvungne til at vælge enten at opgive vor religiøse Overbevisning og civile Rettigheder eller en anden Udvandring, er et, som vi med Frimodighed kan besvare. Vi ville maaste finde det fordelagtigt at anlægge Kolonier udenfor de Forenede Staters Grændser; men vi have aldrig for et Øjeblik paatenkt en saadan Ting som en Udvandring som et Folk fra disse Bjerges Dale. Folkets Indsamling er en af vore Grundlærdomme, og dette Kontinent er Stedet, hvor vi ere befalede at samles. Vor Fremtid er umiddelbart knyttet til dette Land. Vi have haft mange Forslag om at flytte til en Ø eller noget andet Sted; men et saadant Foretagende er aldeles udenfor Spørgsmaalet. I Betragtning af disse Anstuelser, hvor kunne vi som et Folk flytte hen. Uagtet de mange Bestyldninger, som ere satte i Dmløb om os, saa ere vi dog loyale Borgere og vor Republik fuldkommen hengiven. Vi tro, at den var grundlagt af den Almægtige ved udvalgte Medstaber, og at de Mænd, som vedtog Konstitutionen, vare inspirerede af Gud til at udføre dette Arbejde. Al den Frihed, som vi eller andre fornuftige Væsener

kunne forlange, kan erholdes under dette herlige Dokument, naar de Rettigheder som den tilskriver os, bliver os skjænkede. Om vore Medborgere vedblive at berøve os vore Rettigheder, som er garanteret til os i den, idet Haab at tilintetgjøre os, da maa vi vedblive at taale det saa taalmodigt og mandhaftigt, som vi kunde og gjøre alt hvad der staar i vor Magt for at protestere imod disse Lovbrud og søge vore Rettigheder ved Landets Øvrigheder, stolende paa Gud for vor Befrielse, hvilket han har skjænket os i Fortiden, og som han ligesaa har lovet at give os i Fremtiden. Vor Skjæbne er sammenbundet med de Forenede Staters Republik. Vi have mere end halvtredsfindstve Aar forventet, at en saadan Tid vilde komme da de Angreb, som vi nu ere Vidner til, vilde blive rettede imod os, og at de, som holde Magten, vilde prøve paa et ødelægge vor Kirke og vort Folk. Vi have ogsaa forventet, at Dagen vil komme, naar det skal falde i vor Lod at opretholde Konstitutionen og konstitutionel Regjering i dette Land. Vi tro tilfulde, at denne store Ære venter os, og midt i den nuværende Forsølgelse ere vi opmuntrede ved den Samvittigheds Overbevisning, at der er en guddommelig Styrelse i alt det, som finder Sted, og at Gud vil styre Begivenhedernes Gang saaledes, at vi som et Folk skal blive renset, og Guds Hensigter komme til at ske formedelst de Begivenheder, som nu foregaa.

Reget mere kunde siges om dette Æmne, men fra det ansøgte kan De forstaa vore Anstuelser tilstrækkeligt til at gjøre Dem en Tjæne om det Forhold vi staa i til denne Nation. Vi kunne ikke opgive vore Principer eller religiøse Overbevisninger; men som amerikanse Borgere ville vi forsvare vore Rettigheder saalange Herren vil give os Styrke og Kraft dertil, og vi ville ikke alene gjøre dette for vort eget Bedkommende men for Menneskeslægstens Interesse, paa det politiske og religiøse Rettigheder tilfulde maa blive opretholdte paa det amerikanse Kontinent“.

Raad og Værdomme til de Hellige

af

Præsident George D. Cannon.

Der udfordres en stor Forsigtighed af dem, som have annammet Herrens Aand ved Haandspaalæggelse, for at skjæln mellem den Aands Røst og deres eget Hjertes Tilbøjelighed og andre Aanders Tilskyndelser, som maatte paavirke dem. Erfaring og Arvaagenhed vil sætte de Hellige i Stand til at forstaa den Hellig-Aands Stemme.

Det er en sagte Stemme i Menneskenes Børns Hjærte. Den er ikke bister, høj eller antastende, og om de, som an-

namme den, ville lytte til dens Besledning, da vil den saa mere Herredømme over dem og vil blive en ufejlbart Aabenbarings-Kilde i dem. Men det er altid nødvendigt at være forsigtige og skjæln mellem dens Røst og andre Aanders Indskyndelser i deres Hjærter.

Nogle Ældste i Kirken have udtalt Forudsigelser, som de mente vare dikterede ved den Hellig-Aand, men kun vare en Følge af Enthusiasme og deres eget Hjærtes Varme. De havde gode Ønsker;

men gode Ønster alene frembringe ingen Forudsigelser. De maa være fremsførte ved Herrens Mand, ellers ville de ikke gaa i Opfyldelse; thi Herren har ikke forpligtet sig til at opfylde noget, som han ikke har inspireret dem til at tale. Naar han ved sin Hellig-Mand inspirerer Mænd til at tale, og de udtale Løfter og fremsføre Spaadomme, da ville de upaatvovelig blive opfyldte. Det er et alvorligt Foretagende at tale i Herrens Navn, og den Mand, som gjør det, bør være sikker paa, at han taler Herrens Ord, naar han udtaler en Profeti, thi da vil det blive opfyldt, men ikke paa nogen anden Betingelse.

Det har ofte hændet, at naar Ældste have læst Profetierne og Aabenbaringerne, som ere givne angaaende de sidste Dage, at de ere blevne fyldte med en vis Iver og Forventning om, at visse Begivenheder, som vare omtalte deri, snart skulle blive opfyldte, og i deres Iver have de tilladt sig, at forkynde paa hvilken Tid og paa hvad Maade de skulle blive opfyldte. For at gjøre dette med Sikkerhed, bør en Mand være vis paa, at han er i Besiddelse af den samme Mand, som Profeten havde, hvis Ord han søger at gjen-give og udlægge. Dersom han ikke har den, da er der Mulighed for, at han kan fare vild og vildelede Andre. Egne Udlæggelser af Guds Ord ere altid farlige, og der gives flere Beviser herfor selv i denne Kirke.

Jeg vil fremsføre et eller to Tilfælde, som er hændet.

En fremragende Apostel, som var vel bekendt med Profetierne, havde en Diskussion angaaende Mormonismen med en anset Prædikant i New-York. Diskussionen fandt Sted, saa vidt jeg erindrer, i Aaret 1840. Naar Apostlen omtalte Begivenheder, som skulde finde

Sted, erklærede han, at de forvist vilde blive opfyldte i ti Aar fra den Tid, eller ogsaa vilde det bevise, at Mormons Bog var falsk. Denne Erklæring blev trykt i Diskussions-Forhandlingerne. At en Begivenhed ikke bliver opfyldt efter Enhvers Theori kan ikke i mindste Maade berøre Mormons Bogs Paalidelighed. Denne Bog er Himlens Sandhed og kan ikke blive gjort til Usandhed. Dette forstod ogsaa tilfulde den Apostel, hvorm jeg taler; men han sølte saa sikker paa, at disse Begivenheder vilde finde Sted i den omtalte Tid, at han sølte sig tryk ved at gjøre denne Erklæring. Men hvor stor er ikke menneskelig Feilbarlighed! Sex og fyrretypen Aar ere henrundne i Stedet for ti, og Begivenheden er endnu uopfyldt.

Et andet Tilfælde af samme Beskaffenhed kommer mig i Tankerne.

Kort efter Oprøret begyndte i den sidste Borgerkrig, var der en fremragende Ældste, som holdt en ledende Stilling i den brittiske Mission paa den Tid, der lod optegne i Liverpool Kontor-Journal en af sine Forudsigelser angaaende Følgerne, som vilde komme efter Krigens Udbrud mellem Staterne. Han skrev, at om sex Maaneder fra Krigens Begyndelse vilde Stat blive opstillet imod Stat, og Indbyggerne i hver Stat vilde blive opstillede mod hverandre, og paa den Maade vilde Krig blive bragt næsten til hver Mandes Dør i Landet. Han var saa vis paa, at hans Anstuelser vare rigtige og fra Herren, at han var villig til at lade dem nedskrive og staa som en af hans Forudsigelser. Det er ikke nødvendigt at bemærke, hvormeget han havde taget fejl. Denne Ældste var en god trofast Mand, og i Besiddelse af meget af Herrens Mand, men i dette Tilfælde blev han ledet af sin Iver og antog sine egne Anstuelser og Ønster for Herrens Mand's Røst.

Mange andre Exempler af lignende Art kunne anfres, men de Veldste i deres Erfaringer ere bekendte med dem. Ingen kan bruge for megen Forsigtighed med at udlægge Aabenbaringerne og Profetierne og især Veldste, som tale til Offentligheden.

For nærværende er der en stor Tilhøjelighed hos nogle af de Veldste, at spekulere over de Aabenbaringer, som bleve givne, efter at de Hellige vare drevne ud af Jackson-County, hvori der er talt om, at de Hellige skulle blive ledte ud af Trældom. De synes at fremsætte den Ide, at de nærværende Prøver, gennem hvilke de Hellige nu passere, ere en Begyndelse til den Trældom, som deri er omtalt.

Saadanne Lærdomme mener jeg er upassende, og det er ikke sandsynligt, at de ville blive ledsagede med gode Resultater.

Det er godt at advare de Sidste-Dages Hellige og opmuntre dem til Omvendelse, saaledes at de kunne ydmyge sig og søge at erholde Guds Bønstab; men det er ikke godt at forfærde dem og svække deres Tro.

Det kunde spørges: Skader det at fortælle Folket, hvad der skal komme over dem?

Bisjelig ikke, dersom det er dikteret ved Herrens Mand, men lad Enhver, som taler i Herrens Navn, være sikker paa, at det han siger er fra Herren, thi om det ikke er, da hviler der en stor Ansvarlighed paa ham.

Mange antage maasse, at vi ere allerede i en større Trældom end nogen vi før have været i. Jeg deler ikke disse Anskuelser. Der har neppe været et Aar, fra den Tid Kirken blev organiseret indtil den Tid, da de Hellige forlode Nauvoo, at de ikke vare i Trældom i større eller mindre Grad.

Lad mig bemærke her, at der er mere end en Slags Trældom.

I en Aabenbaring taler Herren til Profeten Josef om, at Brødrene vare i Trældom paa Grund af Gjæld, og han giver dem det Løfte: „at I skulle blive befriede denne ene Gang ud af Trældom.“ Dette var en Slags Trældom, som ofte trykkede haardt paa Profeten og ledende Veldste i tidligere Dage.

I en anden Aabenbaring siger Herren, at det er ikke rigtigt at et Menneske skal være i Trældom til et andet, og for at forhindre dette, har han forløst dette Land ved Blods Udgydelse og forarsaget, at en Konstitution er bleven oprettet ved vise Mænd, hvilke han oprejste i denne Hensigt.

Her ere to Slags Trældom omtalte; den ene en Trældom af Gjæld og den anden politisk Trældom.

De Sidste-Dages Hellige vare i Trældom i Ohio. De rejste derpaa til Missouri, og der vare de i Trældom og flyede til Illinois for at undgaa den, og tilsidst, for at nyde den store Frihed og de Rettigheder, som bleve dem nægtede i Illinois, forlode de Civilisationens Grænser og vandrede ud i Ørkenen.

Dette var en stor Befrielse, og uagtet vi bleve nægtede Statsstyrelse, da vi kom her, og maatte nøjes med en territorial Styrelse, saa bleve vi dog sammenlignelsesvis frie fra politisk Trældom og har siden nydt Friheden i et stort Maal.

Vor Udfrielse af Trældommen, som vi vare underkastede i Staterne, vil en Gang blive optegnet som en af de største Begivenheder, hvorom Historien giver nogen Beretning. Vort Folk havde Bestyrelsen af Nauvoo, men som Følge af Misundelse over denne Magt, berøvede den lovgivende Forsamling i Illinois os vor Byrettlighed og havde til Hensigt at bringe os ned i en utaalelig Trældom.

Men vi bleve befriede fra denne Stilling og tog et stort Skridt fremad, og i Stedet for at være fornægtet den Rettighed at bestyre en By, og det tilmed en By, som vi selv havde opbygget, befolket og gjort berømt, saa erholdt vi mere Frihed og fik en territorial Regjering. Der er ogsaa bleven gjort Indgreb i denne Frihed, men vi ere endnu i Besiddelse deraf, uagtet mange Forsøg have været anvendte paa at fratage os den.

Jeg ved, at vi nu gienngaa Omstændigheder, som ere prøvende for et frit Folk, idet de udgøve et Tyranni i vor Midte, som er i højeste Grad stridende mod ethvert Princip i konstitutionel Regjering, men uagtet alt dette, have de Sidste-Dages Hellige været i værre Omstændigheder end dem i hvilke de nu ere, og have haft meget mindre Frihed end de nu nyde.

Spvad Fremtiden vil bringe vil Tiden

vi vise, men lad os for nærværende være taknemmelige for, at vi have saa megen Frihed og saa mange Behageligheder og Lejligheder til at fornøje os som vi besidde. I Stedet for at være overvældede med mørke Forventninger og Tale om Trældom og Berøvelsen af vore Rettigheder, saa lad os som Sidste-Dages Hellige gøve os i Tro og anraabe Himlen om Hjælp og Befrielse fra de nærværende Besværligheder, og skue fremad med haabfuld Forventning til Forjættelsernes Opfyldelse, som Gud har givet angaaende Zions fremtidige Herlighed.

Ligesom det er gaaet i Fortiden, saaledes vil det ogsaa blive i Fremtiden, og vi ville komme ud af disse Omstændigheder, og erholde større Indflydelse og Magt i vor egen Nation og paa Jorden. Dette har uden Undtagelse fulgt alle saadanne Befræbelsler af vore Fjender, som vi nu ere Vidner til her.

Phil. Robinson og Mormonerne.

Hr. Robinson synes at have oprørt Anti-Mormon Pressens Brede i Utah i en høj Grad ved de saa Ord, som han indsendte som Forsvar for Mormonerne for nogle Dage siden til Pall Mall Gazette. Mormonerne ligne i mange Henseender de gamle Kristne, som allevegne vare ilde omtalte, og Hr. Robinson er lig Samael i gamle Dage, der forsvarede de kristnes Rettigheder, og han siger ligesom denne, naar han sagde: „Vader dem fare, thi dersom dette Raad eller dette Værk er af Menneftene bliver det forstyrret, men er det af Gud, kunne I ikke forstyrre det.“

Den Del, som især har opvakt deres Harm, er anført efter et Stykke, hvori han skildrer det, som naturligen vilde

synes at være den mørkeste Omstændighed og Udsigt for Folket i Utah. Han siger:

„Men uagtet alt dette kjender jeg Mormonerne for godt til at troe, at de Forenede Stater kan underkue dem. De ere understøttede ved religiøs Overbevisning og Loyalitet, og en Samvittighedsfølelse, at de have levet et ærbart Liv. Amerikanerne kunne, om de behage, masakrere Indianerne, hvem Stæbnen har stillet under deres Omsorg som en Nation, uden at blive draget til Ansvar derfor. De kunne nedstøde Kineserne med koldt Blod, ligesom de gjorde forleden, medens de arbejdede paa den offentlige Vej, uden at blive straffet af Retten for deres Brøde. De kunne om de puste overskjære Mormonernes Hals nedfable

og skyde deres Mænd, Kvinder og Børn, ligesom de gjorde ved Hauns Mølle, men de vilde ikke vinde noget derved. Jeg troer det er udenfor menneskelig Magt at udrydde Mormonismen; den kan maaske dø af sig selv, men den kan ikke kvæles til døde, selv ikke med saadanne ugudelige Uretfærdigheder og Volds gjerninger mod Menneskeheden, som Utah nu til Amerikas svige Banære maa gennemgaa."

Man kan ikke see noget i disse Bemærkninger, som burde være en Anstødssten for Nogen, selv ikke Anti-Mormonerne i Utah. Det er en Sandhed, som Anti-Mormon-Pressen i Utah ikke kan modbevise, at Mormonerne ere understøttede i Striden, som føres her, af en religiøs Overbevisning, Loyalitet og en Samvittighedsfølelse, at have levet et ærligt Liv.

Det er et Faktum at Regjeringen har Magt til at neblægge med Sværd og Bajonet enhver Mand, Kvinde og Barn i Utah og masakrere dem ligesom de gjorde med flere Familier ved Hauns Mølle i Missouri. Nogle have endog foreslaaet at føre Krig mod Mormonerne. En ærværdig (?) Gjestlig fremsførte paa Prædikestolen det Forslag, at General Phil. Sheridan skulde sendes med de blaa Drengene til Utah, for at afsjøre Mormon-spørgsmaalet med deres gode Sværd. Regjeringen kan antage dette Forslag eller følge det givne Exempel i Missouri og Illinois, og den kan muligvis ved Mord og Brand faa Overhaand over Folket, og drive Levningen af dem fra det Land, som de have forløst fra Orkenens Døde, den kan gjøre alt dette; men den kan ikke tilintetgjøre Mormonernes Overbevisning eller Mormonismen, og deres Fremgangsmaade vilde fremkalde evig Banære. Hele Historien understøtter Hr. Robinsons i sine Meninger, at den nedværdigende Fremgangsmaade som nu følges her i Utah kan ikke tilintetgjøre Mormonismens Liv. Hvor og naar er

det angelfarvste Folks Samvittigheds Overbevisning blevet undertvunget ved kongelige og parlamentariske Lovbud, der have været understøttet af Fængsling, Bøder, Pinebænken, Skafottet og Galgen? Det har aldrig fundet Sted og vil aldrig ske. De have altid nægtet at underkaste sig. Mormon Folket føre med sig den religiøse Nidkjærheds Barme paavirket af en Samvittighedsfølelse af deres Hensigtens Retfærdighed; og brutal Magt og undertrykkende Love uretfærdigt administrerede kan aldrig overvinde dem; hele Historien understøtter denne Slutning. Men vi formode, at Hr. Robinsons Forbrydelse bestaar deri, at han ikke omtaler paa en meget respektabel Maade de Voldsgjerninger, som blive udøvet i Utah i Lovens og Loyalitets Navn; men fremsætter deres Fremgangsmaade at udrydde Mormonismen paa i dette Land, som en „Inkvistitions Uretfærdighed“. Han kunde ikke have givet det en bedre Benævnelse; men Anti-Mormon Pressen synes ikke om at have Sandheden fortalt saa tydeligt.

Der er Ingen som røres

Naar Sandheden høres

Uden den som ved Sandheden Straf
kan paaføres.

Mormonerne's Forsølgere i Utah ville foretrække, at de skulle være uærlige og fordærvede ligesom de selv ere, at forestille sig for Verden, som moralste Reformatorer og Patrioter. Det er en af Karaktertrækkene i den menneskelige Natur, at sjønt de selv kunne være dybt faldne, saa beundrer de dog Dyden, og tilvisse Læder ønske at tillukke deres Øjne for deres egen Fordærvelse og drømme et Øjeblik om Renhed og Ustyldighed og forestille sig, at de ere i Besiddelse af disse Dyder. Det er en behagelig Indbildning, og det er intet Under, at den, som opvaagner dem ved at udpege deres Urenhed til Verden, vil blive betragtet som en farlig Gæst for dem.

Her vore første Forældre.

Det er i Sandhed mærkværdigt at betragte de store Sandheder og det Lys, som Mænd og Kvinder have modtaget ved Kristi Evangeliums Gjengivelse; Skriftsprog, der syntes at være uforstaaelige og uden Mening, have vist sig at være fulde af Mening og Betydning, siden de viste Lydighed til Evangeliet.

Vi lære iblandt andre Ting af Evangeliets Lys, at det var nødvendigt, at Adam skulde falde paa det Menneſket maatte blive til, og det lærer os ogsaa at ære vore første Forældre, i Stedet for at betragte dem som store Overtrædere, der er Aarsag til al den Synd og Gjernighed, som findes i Verden. Det var ikke blot et Tilfælde eller Uheld, at Adam og Eva faldt. Det blev beſkiftet i Himlen, før Jorden blev ſtabt, at de skulde nyde af den forbudne Frugt. Adam havde en Miſſion at udføre lige ſaa vel ſom Jeſus Kristus. Bibelen lærer os, at Kristus blev forud beſtemt før Verdens Grundvold blev lagt, til at være en Forſoning for vore Synder og aabne Vejen for Menneſkene til Udødelighed og evigt Liv 1 Joh. 2, 2. 1. Pet. 1, 19—21.

Det var nødvendigt, at Synd og Død skulde komme ind i Verden, ellers vilde der ikke have været nogen Nødvendighed for Kristus. Vi ere Adams Børn, og det er formedeſt hans Fald, at vi have en Tilværelſe. Mormons Bog ſiger: „Dg nu ſe, derſom Adam ikke havde overtraadt, vilde han ikke være falden; men han vilde være forbleven i Edens Have. Dg alle Ting, ſom vare ſtabte, maatte være forbleven i den ſamme Tilſtand, ſom de vare i, efter de bleve ſtabte; og de maatte have været til for evigt og været uden Ende. Dg de vilde ingen Børn have haft, men vilde have forblevet i en uſtyldig Tilſtand, og ingen Glæde nydt, thi de kjendte ingen Sorg,

og intet Godt gjort, fordi de kjendte ingen Synd.“

Det var nødvendigt, at Adam og Eva ſkulde falde, at de kunde erholde en Kundſkab om det Onde; thi uden at komme i Beſiddelse af denne Kundſkab, kunde Menneſkeſlægten ikke blive bragt ind i ſin nuværende Tilværelſe, og det er ogsaa nødvendigt, at Ondt maa findes i Verden, ſaa at Menneſtet kan benytte ſin frie Villie, ſom Gud har givet det. Adam ſørgebe ikke over ſit Fald, ſom mange i Verden nu gjør i deres Uvidenhed, men i Stedet derfor ſaa glædede han ſig ſtorligen; thi det blev ham tilkjendegivet, at formedeſt hans Fald Menneſket ſkulde blive til, og at de ved Lydighed til Guds Befalinger ſkulde blive oprejt til et evigt Liv formedeſt Kristi Forløſning. Kristi Miſſion var afhængig af Adams, havde den Sidſte forſømt at udføre ſit Arbejde, da vilde der ikke have været nogen Nødvendighed for den Førſtes Forløſning.

Adam vidſte, at han overtraadte, naar han nød af den forbudne Frugt. Han gjorde det med Villie. Han var ikke bedraget. Det var Eva, ſom blev forført. (1 Tim. 2, 14). Adam havde før Faldet været befalet at være frugtbar og mangfoldig og opfylde Jorden. Derſom han ſkulde adlyde denne Befaling, maatte han forblive hos Eva, og da hun var bleven forført, maatte han ogsaa nyde af Træets Frugt, for at Menneſkeſlægten kunde erholde en Tilværelſe. Vi kunne derfor ſe, hvilken Daarlighed det er, at frembringe Beſtyldninger imod vore første Forældre. Vi have ſtorre Aarsag til at udtrykke Glædes Tøfler over, at vi formedeſt Adams Fald leve, røres og have vor Tilværelſe, og formedeſt Kristi Forløſning er Vejen aaben for os til at erholde det vige Liv.

Faraos Hus i Taphanhes.

En engelst Opdagelses-Rejsende, ved Navn Klinders Petrie, har gjort nogle interessante Opdagelser i Egypten. London Standard beretter, at da han aabnede Højen i det nordvestlige Hjørne af Deltaet, fandt han Ruinerne af et Palads, som er beskrevet baade i den bibelske og græske Historie.

Dette Palads er det samme, som Jeremias kalder „Faraos Hus i Taphanhes“ og græske Skribenter Pelusiac Daphnæ. Det siges at være bygget af Psammetich den 1ste omtrent 666 Aar f. K., og i Nærheden af dette Sted lod han de græske Soldater nedlægge sig, som han havde lejet, hvilke hjalp ham til at vinde Tronen. Det var i Faraos Hofras Besiddelse, da Jøderne flyede ned til Egypten Aar 588 f. K. og fandt et Skjulested og Beskyttelse af den ægyptiske Konge imod Nebukadnezar.

I Jeremias 42 og 43 Kapitel ere Begivenhederne beskrevne desangaaende. Folkets Ledere, som vare efterladte i Jerusalem, vilde ikke lytte til Herrens Ord ved Profeten Jeremias, der hød dem at underkaste sig Nebukadnezar, Kongen i Babylon, og ikke gaa ned til Egypten. Jeremias blev forfulgt og kastet i Fængsel, fordi han advarede dem, og tilsidst drog de ned til Egypten og bragte ham med sig, tvært imod hans Ord. Da kom Herrens Ord til Jeremias i Taphanhes sigende: „Tag store Stene i din Haand og skjul dem i Leret ved Tegloven, som er ved Indgangen til Faraos Hus i Taphanhes, for Judas Mænds Dine, og sig til dem, saa siger den Herre Zebaoth,

Israels Gud: se jeg sender Bud og henter Nebukadnezar, Kongen af Babel, min Tjener, og jeg vil sætte hans Trone oven paa disse Stene, som jeg har skjult, og han skal udbrede sit skjønne Paulun over dem.“

Dette blev altsammen opfyldt saa vel som det øvrige, som Profeten talede, og Paladset i Taphanhes blev ødelagt af den babyloniske Monark. Brotegningen, hvor disse Stene bleve lagte og hvor Nebukadnezar opslug sit kongelige Paulun, er nu bleven udgravet af Hr. Petrie, et Areal af 100 Fod paa den ene og 60 Fod paa den anden Kant, og bestaar af Brændstensarbejde, der hviler paa Sand, og er beliggende udenfor Indgangen til det østlige Hjørne, og det nuværende Tel-Defenneh er paavist at være det samme som Taphanhes, som er omtalt hos Jeremias, og ligesaa den Besættning, som Psammetich den 1ste lod opføre ved den østlige Gren af Nilfloden. Mange ægyptiske Oldsager ere fundne mellem Ruinerne.

Dette er meget interessant for dem, som studere Bibelen, og hjælper til at bekræfte Historien, som er optegnet paa dens hellige Blade. Det Sted, hvor Profeten Jeremias stod og profeterede, kan nu atter betragtes. Nutidens Opdagelser stadfæster de jødiske Optegnelser, og viser Opfyldelsen af mange af Profeternes Forudsigelser, og befæster deres Tro, som antager, at ikke en Løddel eller Bogstav af inspirerede Forudsigelser skal forgaa uden en bogstavelig Opfyldelse.

Den gode Hustru.

Den Mand, som Gud velsigne vil,
 Ham skænker Herren from og mild
 En god og trofast Kvinde.
 Da flyder blidt hans Dages Elv,
 Og i dens Drømme Himlen selv
 Sig spejler, mens de rinde.

Hun fletter ind i Mandens Liv,
 Den hjærlige, den hulde Biv,
 En Krans af Edens Blommer.
 Hun rækker ham med venligt Blik
 Hans Vandring's bedste Lædsfedrit,
 Naar Sorgens Time kommer.

Udi hans Glædes Rosenlund
 Den allerbedste Blomst er hun,
 Hans Lykkes ægte Kjerne,
 Hun større Værd end Guldet har,
 De salomonste Skibe bar
 Fra Ophir's Ryster fjærne.

Hun er i Orken lig et Træ,
 Som giver Stygge, Ly og Læ,
 Og bærer Frugter søde.
 Hun er en Handelsfnekte lig,
 Som kommer hjem med Ladning rig
 Og med Ducater røde.

Som Perle's Kætte paa en Snor,
 En himmelft Visdoms gyldne Ord
 Fra hendes Læber flyder.
 Hun leder som en Engel hulb
 Sin Kreds til Gud ved Dydens Gulb
 Som Mand og Hjærte pryder.

O, lykkelig i Livets Dal
 Er han, som har i Fryd og Kval
 En hulb og tro Veninde!
 Da flyder blidt hans Dages Elv,
 Og i dens Strømme Himlen selv
 Sig spejler, mens de rinde.

Lh. M. Samuelsen.

— Ved statistiske Oplysninger viser det sig, at der for Øjeblikket i Europa er 4,570,000 flere Kvinder end Mænd.

 Subskriptionsprisen paa Skandinaviens Stjerne til Amerika er 1 Dollar, naar den sendes en Gang om Maaneden, og 1 Dollar og 25 Cents, naar den sendes to Gange om Maaneden; Porto iberegnet.

Indhold.

Relikvidyrkelsen, Pilgrimsfærdene og		Naad og Lærdomme til de Hellige	121
Korstogene	113	Phil. Robinson og Mormonerne ..	124
Er Livet værdt at leve	119	Er vore første Forældre	126
Redaktionsbemærkninger:		Faraos Hus i Tahpanhes	127
Brevvevling mellem Præsident John		Den gode Hustru	128
Taylor og Hr. G. L. Curtis ..	120	Notits	128

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af N. C. Flygare, Lorentzengade 14, 1ste Sal.
 F. E. Bording's Bogtrykkeri ved B. Petersen.